

Söréd épített öröksége

Útmenti, többutcás település a Vértes déli nyúlványán, a Móri-árok szélén. Szalagtelkei előkertes beépítésűek. • Neve egyes vélekedések szerint Szent István király édesanyjától, Sarolttól ered. A falu a XII. században már lakott volt, de a török pusztítás után elnéptelenedett. A XV. században a Sörédi nemesi család és örökösei birtokolták. A XVI. század elején templomos hely volt. 1691-ben a Hochburgok kapták meg, akik a XVIII. század elején német, szlovák és francia családokat telepítettek be. házasság révén a Lambergerek, később a Meránok örökölték. A II. világháborúban, 1944 decembere és 1945 márciusa között folytak harcok a környéken, amelyek miatt a lakosságnak kétszer is el kellett költöznie. 1944 decemberében a Bakonyba, 1945 februárjában a szőlőhegyi pincékbe menekültek. A XVIII. században betelepült svábok honosították meg a településen a ma is az ősi tradíciókat követő szőlőművelést.

ENTZ – SISA 1998 (136.), TAK 2017 (6-9.)

Szent Mihály plébániatemplom

Szabadon álló, egyhajós, nyeregtetős, palafedésű templom, a homlokzathoz kisebb csarnoképítmény révén kapcsolódó harangtoronnyal. A község 1813-14-ben, az átmenő út közepén kiszélesedett térbővületen épült, Szent Mihálynak szentelt római katolikus templomát az 1944-45-ben elszenvedett károk miatt le kellett bontani. Mai temploma 1952-ben épült.

TAK 2017 (6-7., 11.)

Művelődési ház és óvoda

(Rákóczi utca 54.)

Település központjában, utcavonalban, szabadon álló, U alaprajzú, egyszintes, alápincézett, nyeregtetős, cserépfedésű épület. Épült a XIX. század második felében. Utcafront felőli homlokzata hosszan elnyúlik, oldalszárnyai viszonylag rövidek. Ablakai egyenes záródásúak, könyöklőpárkányosak. Homlokzatát erőteljes koronapárkány zárja. Felújítása során a korra jellemző igényes homlokzatkialakítást és felületképzést kapott.

TAK 2017 (10.)

Emlékművek

A település központjában, a templom mögötti téren 1932-ben állítottak lépcsős talapzaton nyugvó obeliszket az I. világháború hősi halottainak emlékére. Emellé helyezték el 1994-ben a II. világháború áldozatainak emléktábláit.

TAK 2017 (8.)

Felhasznált irodalom

ENTZ – SISA 1998 Entz Géza – Sisa József (szerk.): Fejér megye művészeti emlékei. The Historic Monuments of Fejér County. Székesfehérvár, 1998, Magyar Tudományos

Akadémia Művészettörténeti Kutató Intézet – Szent István Király Múzeum. (= Szent István Király Múzeum Közleményei A sorozat 34. kötet)

TAK 2017

Településképi arculati kézikönyv, 2017.